

**Конституційне право України.
Посібник для підготовки до
іспитів**

У посібнику висвітлено основні питання, які виносяться на іспит із курсу «Конституційне право України» для студентів бакалаврату юридичних закладів вищої освіти. Ураховано новітнє законодавство (станом на 26 квітня 2019 р.), практику Конституційного Суду України на вказаний період, а також практику Європейського суду з прав людини.

Для студентів, аспірантів, викладачів юридичних закладів вищої освіти, усіх, хто цікавиться конституційно-правовою проблематикою.

Зміст

Передмова	8
1. Поняття сучасного конституціоналізму та його елементи	10
2. Поняття конституції та її юридичні властивості	12
3. Класифікація конституцій	17
4. Функції конституції	20
5. Конституційне право України як провідна галузь права	22
6. Поняття, предмет і метод конституційного права України	23
7. Джерела галузі конституційного права України	27
8. Конституційно-правові відносини та їх структура	30
9. Загальна характеристика суб'єктів конституційного права	34
10. Правосуб'єктність Українського народу	35
11. Громадянин України як суб'єкт конституційного права України	38
12. Органи публічної влади як суб'єкти конституційного права України	41
13. Конституційно-правовий статус національних меншин	44
14. Поняття громадянства: загальна характеристика	46
15. Принципи громадянства України	48
16. Підстави та порядок набуття громадянства України	53
17. Порядок та умови прийняття до громадянства	54
18. Підстави та порядок припинення громадянства України. Порядок та умови виходу із громадянства України	56
19. Поняття, категорії іноземців та особливості їх правового статусу	57
20. Основні права, свободи та обов'язки іноземців та осіб без громадянства	60
21. Особливості юридичної відповідальності іноземців та осіб без громадянства в Україні	63
22. Поняття та особливості правового статусу біженців та осіб, що потребують тимчасового чи додаткового захисту. Забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб	66
23. Головні етапи розвитку українського конституціоналізму	71
24. Розробка і прийняття Конституції України 1996 р.	73
25. Конституційний процес на сучасному етапі	74
26. Загальна характеристика Конституції України 1996 р.	77
27. Порядок внесення змін до Конституції України	80
28. Поняття конституційного ладу України	82

29.	Україна як суверенна та незалежна держава: конституційно-правовий аспект	84
30.	Співвідношення державного і народного суверенітетів у конституційному праві України.....	87
31.	Гарантії державного суверенітету в Конституції України	88
32.	Конституційні засади міжнародної діяльності.....	91
33.	Акти міжнародного права в правовій системі України	93
34.	Україна як правова держава. Принцип верховенства права як складова конституційного ладу України.....	94
35.	Пряма дія норм Конституції України: конституційно-правовий аспект	98
36.	Конституційний принцип поділу державної влади в Україні.....	103
37.	Україна як соціальна держава: конституційно-правовий аспект.....	105
38.	Конституційні засади економічної системи	108
39.	Україна як демократична республіка: конституційно-правовий аспект	111
40.	Принцип народовладдя, форми реалізації народовладдя.....	113
41.	Принцип багатоманітності	115
42.	Конституційний лад та громадянське суспільство	117
43.	Поняття та види референдумів	119
44.	Предмет референдуму	123
45.	Порядок ініціювання референдуму громадянами та його призначення (проголошення) компетентними органами влади.....	124
46.	Порядок проведення всеукраїнського референдуму	126
47.	Юридична сила рішень, прийнятих на референдумі.....	128
48.	Конституційні засади розвитку національно-культурної сфери	129
49.	Правовий статус мов в Україні	133
50.	Принцип унітаризму та його закріплення в Конституції України. Ознаки унітарної держави	138
51.	Поняття та система адміністративно-територіального устрою, його принципи.....	140
52.	Порядок утворення адміністративно-територіальних одиниць та зміни їх статусу.....	142
53.	Поняття та особливості автономії в унітарній державі.....	143
54.	Конституційно-правовий статус АРК	146
55.	Загальна характеристика Конституції АРК.....	149
56.	Система органів влади АРК та їх компетенція	151
57.	Принцип гарантування місцевого самоврядування.....	155
58.	Поняття місцевого самоврядування та його система	158

59.	Особливості організації місцевого самоврядування на рівні області (району) та на рівні територіальних громад	163
60.	Поняття та функції державних символів України та їх нормативне закріплення	165
61.	Види державних символів України, їх стислий опис та порядок використання.....	167
62.	Поняття конституційного статусу людини та громадянина.....	171
63.	Система конституційних прав і свобод людини	174
64.	Природні права людини та їх закріплення в конституційному законодавстві.....	176
65.	Конституційні обмеження в реалізації прав людини.....	178
66.	Міжнародні стандарти в галузі прав людини.....	183
67.	Принципи конституційного статусу людини.....	186
68.	Принципи рівності та форми його гарантування.....	191
69.	Загальна характеристика особистих прав людини	195
70.	Свобода слова та її конституційні гарантії. Поняття та види інформації	203
71.	Конституційний статус засобів масової інформації. Види ЗМІ	207
72.	Право на доступ до публічної інформації та особливості його реалізації	210
73.	Права та гарантії діяльності журналістів	214
74.	Право на свободу та особисту недоторканність	216
75.	Свобода пересування та вільний вибір місця проживання: поняття та умови реалізації.....	220
76.	Право на свободу світогляду та віросповідання, форми його реалізації.....	223
77.	Конституційний статус релігійних організацій	226
78.	Загальна характеристика політичних прав громадян	229
79.	Право на участь в управлінні державними справами.....	231
80.	Виборче право громадян	232
81.	Принципи виборчого права.....	235
82.	Право на свободу об'єднань. Види об'єднань громадян.....	239
83.	Політичні партії: поняття, порядок легалізації, права, припинення діяльності	241
84.	Право на мирні зібрання та умови його реалізації	245
85.	Загальна характеристика конституційного регулювання економічних, соціальних, екологічних прав та прав у сфері культури	249
86.	Конституційні гарантії прав людини.....	254
87.	Право на професійну правничу допомогу.....	257

88.	Індивідуальна конституційна скарга в механізмі захисту основних прав і свобод.....	261
89.	Конституційні обов'язки людини і громадянина.....	263
90.	Способи формування вищих органів влади в Україні.....	266
91.	Загальна характеристика виборчого права як інституту конституційного права.....	267
92.	Типи виборчих систем. Виборча система в Україні.....	269
93.	Суб'єкти та етапи виборчого процесу.....	273
94.	Висування та реєстрація кандидатів у народні депутати України.....	275
95.	Передвиборна агітація на виборах народних депутатів України.....	277
96.	Гарантії діяльності партій, кандидатів у народні депутати України та офіційних спостерігачів у період виборів.....	280
97.	Конституційний статус Верховної Ради – як парламенту України, його склад та структура.....	282
98.	Конституційна регламентація функцій парламенту України.....	286
99.	Загальна характеристика законодавчого процесу. Акти парламенту.....	289
100.	Повноважність Верховної Ради України. Дострокове припинення повноважень Верховної Ради України.....	291
101.	Конституційно-правовий статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.....	293
102.	Конституційно-правовий статус Рахункової палати як спеціалізованого органу парламентського контролю.....	296
103.	Конституційний статус народного депутата України. Набуття та припинення ним повноважень.....	301
104.	Права та обов'язки народного депутата України.....	306
106.	Гарантії діяльності народного депутата України. Депутатська недоторканність.....	312
107.	Конституційний статус Президента України.....	316
108.	Функції і повноваження Президента України. Акти Президента України.....	317
109.	Гарантії діяльності Президента України. Недоторканність Президента України.....	320
110.	Підстави та порядок дострокового припинення повноважень Президента України.....	322
111.	Конституційно-правовий статус Ради національної безпеки і оборони України.....	324

112. Система органів виконавчої влади згідно з Конституцією України	326
113. Конституційний статус Кабінету Міністрів України як Уряду України.....	329
114. Склад, порядок формування та припинення діяльності Кабінету Міністрів України	331
115. Повноваження та акти Кабінету Міністрів України	334
116. Конституційні засади судоустрою в Україні	335
117. Конституційно-правовий статус прокуратури	339
118. Конституційно-правовий статус адвокатури в Україні	344
119. Поняття охорони та захисту Конституції України.....	348
120. Форми захисту Конституції України.....	351
121. Заборона діяльності політичних партій як форма захисту Конституції: правова природа та порядок застосування.....	353
122. Конституційно-правові підстави обмеження реалізації прав людини в умовах воєнного чи надзвичайного стану	357
123. Конституційне судочинство як форма захисту Конституції України.....	360
124. Порядок формування Конституційного Суду України і його структура.....	363
125. Функції та повноваження Конституційного Суду України. Юрисдикція Конституційного Суду України	367
126. Статус судді Конституційного Суду України	370
127. Загальна характеристика конституційного судового процесу	375
128. Акти та юридичні позиції Конституційного Суду України	379
129. Поняття, види та підстави конституційно-правової відповідальності.....	381
130. Конституційно-правові санкції.....	384

Книги, які можуть вас зацікавити

Адвокатський іспит:
зразки процесуальних
документів

Кримінальний
процесуальний кодекс
України

Зразки документів з
публічного права
(кримінальне право та
процес,
адміністративне право
та процес)

Участь адвоката в
медіації

Цивільний процес.
Підручник

Цивільне право
України. Том 1.
Навчальний посібник у
2 томах. Видання 2-ге
доповнене і
перероблене

Перейти до галузі права
Конституційне право

[Перейти на сайт →](#)